

Bestemmelsen foreslås ophævet, da den ved reglerne om særråden og særhæften i lov nr. 56 af 18. marts 1925 om ægteskabets retsvirkninger har mistet sin betydning.

Til nr. 4.

Den gældende regel var med nogle redaktionelle ændringer gentaget i betænkningssudkastets § 58. Efter lovforslaget udvides reglen til også at omfatte visse tilfælde af overlevering før konkursdekretets afsigelse.

1. Købelovens § 39 bestemmer, at en sælger kan holde salgsgenstanden tilbage, når køberen efter køkets afslutning er kommet under konkurs, når der åbnes forhandling om tvangsakkord for ham, når han ved eksekution er fundet at mangle midler til at betale sin gæld, når han, om han er handlende, har standset sine betalinger, eller når hans formueforhold i øvrigt viser sig at være sådanne, at han må antages at ville være ude af stand til at betale købesummen ved forfaldstid. Er salgsgenstanden forsendt fra leveringsstedet, kan sælgeren hindre dens overgivelse. Tilsvarende beføjelser må antages at tilkomme andre medkontrahenter, der skal levere en ydelse, hvis betaling de ikke har sikkerhed for. Er en salgsgenstand allerede overgivet, er hovedreglen derimod, at erhververen manglende betalings-evne ikke giver ret til at få tingen tilbage, jfr. købelovens § 28, stk. 2, og konkurslovens § 16, stk. 1, nr. 2. Tilbagegivelse kan dog forlanges ved salg med ejendomsforbehold, kontantsalg, hvor der ikke (senere) er indrømmet kredit, samt ved overlevering til et konkursbo, jfr. om det sidste tilfælde konkurslovens § 4 og købelovens § 41. I nyere højesteretspraksis er det fastslået, at købelovens § 41 ikke kan anvendes på overlevering i tiden mellem konkursbegæringens indgivelse og konkursdekretets afsigelse, jfr. Ugeskrift for retsvæsen 1972 s. 96, kommenteret 1972 B s. 217, og det samme må da antages at gælde ved anvendelse af konkurslovens § 4.

2. Er en genstand afsendt til erhververen på det tidspunkt, denne går konkurs, kan det afhænge af tilfældigheder, herunder forsendelsesmåden, om afsenderen er i stand til at forhindre tingens overgivelse til boet.

Den i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2, (§ 1 a), anførte betragtning, at forholdet mellem kreditorerne så vidt muligt ikke bør forrykkes ved handlinger foretaget efter fristdagen, kan tale for, at en sælger eller anden medkontrahent bør have det leverede tilbage, når overleveringen er foretaget efter betalingsstandsningen, men uden kendskab til denne. Retstilstanden ville derved blive bragt tilbage til forholdene på tidspunktet for betalings-

standsningen, medens sælgeren, hvis han ikke kan fordre tingen tilbage, lider tab ved kun at få en dividende af købesummen i stedet for tingen. Imidlertid forekommer det overvejende betænkeligt at indrømme en sådan tilbagetagelsesret, hvis ikke betalingsstandsningen er undergivet en eller anden form for offentlig kontrol. Mulighed for ulige behandling af kreditorer, urigtige angivelser af leveringstidspunktet og maskerede kredittkøb, hvorved eventuelt afbetalingslovens bestemmelser om mindsteudbetaling søges omgået, vil ellers ikke kunne undelukes. Reglerne i konkurslovens § 4 og købelovens § 41 giver endvidere boet et valg mellem at udlevere det modtagne og at indtræde i handelen med den virkning, at kravet på vederlag for det erlagte bliver massekrav. Forudsætningen for et valg er imidlertid, at der er nogen, som har myndighed til at træffe dette valg på boets vegne. En tilbagetagelsesret ville også kun have begrænset værdi, hvis den ikke udfyldes med en pligt for boet til at svare vederlag som massekrav, hvis tingen er forbrugt eller gået videre i omsætningen, og kreditorerne kan have god grund til at vægre sig mod, at skyldneren på egen hånd indvikler boet i sådanne forpligtelser. Uanset hvor grænsen drages for tilbagefordringsretten, vil det i det enkelte tilfælde kunne bero på tilfældigheder, om en overlevering tidsmæssigt sker på den ene eller den anden side af denne grænse.

3. Forslagets § 4 omfatter alle ydelser, som efter deres beskaffenhed kan gives tilbage, både penge og varer. Bestemmelsen er i øvrigt omformuleret, således at den for så vidt angår overlevering til konkursboet har samme indhold som købelovens § 41. Efter denne bestemmelse skal boet, hvis det ikke leverer salgsgenstanden tilbage, enten betale købesummen eller (hvis der er ydet kredit, som ikke er bortfaldet ved konkursen) stille sikkerhed for betaling til forfaldstid. Forslagets regel medfører, at også f. eks. en køber, der på forhånd har betalt købesummen, hvis denne er kommet boet i hænde, og boet ikke tilbagebetaler det modtagne, kan fordre sikkerhed for, at salgsgenstanden, måske et bestillingsarbejde, overleveres ham til den aftalte tid. En tilsvarende regel indeholdes i betænkningssudkastets § 54, stk. 1, 2. punktum.

Den væsentligste udvidelse af bestemmelsen i § 4 angår som nævnt dens anvendelse på tiden forud for dekretets afsigelse. Det er her en betingelse, at der på det tidspunkt, ydelsen overleveres eller på anden måde kommer skyldnerens betalingsstandsningssbo i hænde, af skifteretten er beskikket tilsyn enten på skyldnerens anmodning efter § 39 d eller som en betingelse for udsættelse med konkurs efter § 48, stk. 2, eller § 49, stk. 3. Tilsynet med skyldnerens virk-